

Tredtedeel eller en Fjerdedeel er det Rigtige, og det er altsaa Noget, som man maafee kunde see at enes om. Det er blevet fremhævet, at det foreliggende Lovforslag er saaledes, at man skulde synes, at Godseierne maatte glæde sig ved at tage imod det, idet der knytter sig saa store Fordele for Godseierne dertil, at det er høist besynderligt, at de ikke ville tage imod det. Paa den anden Side er der dernæst blevet henviist til, at man skal vogte sig for at fremkalde en Agitation, som med Tiden kunde være Nagsdagen over Hovedet, men herimod er der da atter indvendt, at Agitation, Socialisme og Communisme ere Noget, som vi ikke behøve at frygte for i Danmark. Det Samme siger jeg; jeg frygter ikke derfor, thi jeg veed ikke, hvorledes det skulde gaae til, at det danske Folk skulde gjøre Revolution eller skulde faae socialistiske eller communistiske Rettsbegreber. Man skal imidlertid ikke spøge med saadanne Begreber. Vi see jo hvorledes man i vort Naboland paa den anden Side Sundet for kort Tid siden har sig ad; hvorledes de omtrent havde en Revolution derovre, fremkaldt derved, at Godseierne sammentjøbte Fæstegods og dannede Forpagtergaarde deraf, saaledes som Tilfældet er i andre Lande, hvor man siger, at den sande Frihed hersker, og hvor Landoeconomi og Landbedrift have udviklet sig til den største Fuldkommenhed. Jeg siger: Gud forbyde, om vi skulde komme til at ligne Tydsland eller England i saa Henseende; vi Smaafolk ere bedst tjente med at blive ved Jorden og ikke komme saa høit op, at vi skulde faae disse høie aristokratiske Institutioner fremkaldte. Det passer bedre for os, at Enhver saavidt muligt har sit eget Huus og Hjem, hvortil han kan knytte sig med Kjærlighed. Jeg siger altsaa: man skal ikke spøge med disse Begreber Revolution og Agitation, thi man behøver ikke at gaae længere bort end til Irland, for at see, hvad dette kan føre til. Vi vide jo, at der er en stærk Bestræbelse her i vort Fædreland efter at kalde den gamle nordiske Aand tilbage. De, som vare besjælede af denne Aand, vare et krigerisk Folk, som slog til, og jeg siger nu ikke, at de, som stille sig i Spidsen for at vække den nordiske Aand og at gjøre os til

et krigerisk Folk, stræbe efter noget Uædelt; tværtimod, jeg troer de tilstræbe noget Uædelt, men det gaaer med denne som med saa mange andre Bestræbelser her i Verden, at hvad der har en ædel Oprindelse, gennem Udskielser og Udarbejdning falder over til det Uregelmæssige og Uædle. Derfor den nordiske Aand bliver rigtig vakt hos det danske Folk, saa det bliver et saadant Folk og faaer et saadant Kampmod, som vore Forfædre havde, dengang de betvang Englændere, Franskmænd, Italiencere, Tydskere

Formanden: Jeg skal dog henstille til det ærede Medlem, om det ikke vilde være bedre, om han holdt sig noget mere til Sagen istedetfor at skildre forstyrrede Tilstande i andre Lande og paa andre Tider.

Mr. Andersen: Jeg skal søge at følge den ærede Formands Opfordring; men der var Tale om at fremkalde Agitation, og jeg mener, at en saadan nok kunde fremkomme, naar falske religiøse Meninger og fanatiske Begreber om den nordiske Aand bleve satte i Bevægelse med Hensyn til dette Spørgsmaal. Jeg har ingen Frygt i den Henseende; men det er jo ikke umuligt. — Der er dernæst Bestemmelsen i § 1 om de 20 Mars Fæstetvang, som de ærede Herrer ere saa bange for. Jeg forstaaer ikke, hvorfor de ere saa bange herfor, og hvorfor de ikke ville give en Overgangstid, i hvilken Selveiendom kan udvikle sig paa en god Maade. Naar det ikke er Hensigten at befordre Sammenlægning og at skabe store Forpagtergaarde, saa forstaaer jeg ikke, hvad de egentlig kunne have mod disse 20 Mars Fæstetvang; men hvis dette skulde være Hensigten, saa forekommer det mig rigtigt nok, at der heri ligger en stor Fare for Bondestanden; thi derefter vilde Bondestanden Tid efter anden forvandles til Dagleiere og Huusmænd. Man har jo Erfaring for og kan jo see for sine Dine, hvorledes det da vil gaae til. Naar man f. Ex. reiser paa Landeveien mellem Aalborg og Hobro, seer man eet Sted, at 4 Gaarde ere nedlagte og en Forpagtergaard dannet i Stedet derfor; ikke langt derfra i Nabolognet er der nedlagt 6 Gaarde,